

bare Reparationer af Baratterne, anskaffe nyt Materiel, Stole, Borde og Bænke o. s. v. eller ogsaa maatte man sælge det gamle. Saa foretrak vi som det økonomisk vigtigere at sælge det gamle og opheve Leiren ved Hald, saa at man ikke kom til at betale i Fremtiden den ret betydelige aarlige Afgift til Cieren. Som sagt, hvis der dermed havde været Noget præjudiceret med Hensyn til fremtidige Øvelser, saa vilde jeg anse det for berettiget, om man fandt det urigtigt handlet af mig, men som Sagen foreligger, kan jeg ikke se det Urigtige deri. Vil man have Leiren ved Hald i Fremtiden, saa kan man ligesaa godt faae den, fordi det er gjort, som hvis det ikke var gjort, og hvis man vil have en ny Leir et andet Sted, kan man ligeledes faae det. Det kan ses fra forskellige Sider, og jeg skal med Sindssro finde mig i, at disse 100 Kroner blive voterede, hvorved der bliver udtalt en Slags Misbilligelse af, hvad der er sket. Hvad angaar Nr. 134 om Tilveiebringelse af Heste til Bornholms Væbnings Øvelser, da har den ærede Ordfører gjort opmærksom paa, at Staten paa en vis Maade, saalænge den tager den Afgift til Bornholms Væbning, som den gør, har Forpligtelse til at skaffe det Apparat tilveie, som er formaalet med denne Afgift; men den ærede Ordfører mente, at det ikke var af nogen Betydning for Forsvaret, om „Generalkstaben“ derovre var bereden, og at man derfor kunde opgive Hestene og Afgiften til dem. Jeg skal naturligvis ikke komme nærmere ind paa Spørgsmaalet om, hvad Betydning Bornholms Væbning har for Dens Forsvar, men der eksisterer en Lov om Bornholms Væbning, hvori der staar, at saa og saa mange Eskadroner Rytteri og saa og saa mange Batterier skal der være, og saa og saa mange Øvelser skal der afholdes om Aaret, og saalænge vi have denne Lov, saa forekommer det mig, at Staten er nødt til at skaffe det Apparat, der er nødvendigt, for at Øvelserne virkelig kunne holdes. Meningen med Bornholms Væbning er dog virkelig den, at man har overdraget Bornholmerne en vis Forpligtelse til at forsvare deres Ø, men saa have vi til Gjengæld givet dem Rettelser i den almindelige Værnepligt med Hensyn til Forsvaret af det øvrige Land, og naar de have den Forpligtelse, saa har Staten virkelig ogsaa den at skaffe det Apparat, som er nødvendigt, saa gaar det ikke an at sige, om dette enkelte Tilfælde, at det ikke har nogen Indvirkning paa Forsvaret. Saa kunde man gaa videre og sige, at det har ingen Betydning for Forsvaret, om de have Kanoner derovre, om Fodfolket har Geværer, om de holde Øvelser o. s. fr.,

og saa kommer man tilsidst til at overveie, om det lokale Forsvar paa Bornholm i det Hele taget skal vedligeholdes, eller om Tiden ikke maaste er kommen til at gaa ind paa at lade Bornholm have de samme Værnepligtsforhold som det øvrige Land. Men dette Spørgsmaal foreligger jo ikke her, og det forekommer mig, at det er noget ensidigt for en saadan ringe Udgifts Skyld ikke at gjøre sin Skyldighed, tør jeg vel sige, overfor Bornholm. Der er næppe heller nogen Tvivl om, at Bornholmerne selv ønske disse Heste. Jeg vil haabe, at det maa vise sig at være sandt, hvad Indenrigsministeren sagde for et Par Dage siden, at Bornholmerne altid fik deres Ønster opfyldte, og at de vare meget ihærdige i at fremsætte dem. Jeg gaar nemlig ud fra, at det er et Ønste hos Bornholmerne at faae Sagen ordnet paa denne Maade, saalænge de have Forpligtelsen til virkelig at yde et Forsvar af Den i Ufredstider. Vædringsforslaget under Nr. 138 om Udgifter til Vædrarmetiet finder jeg ikke nogen Anledning til at gaa nærmere ind paa. Hvad § 26 angaar, skal jeg ikke nærmere udtale mig om Vædringsforslaget under Nr. 195. Om Forslaget under Nr. 196 kan jeg sige, at jeg egentlig havde troet, at man vilde bevilge denne Sag, navnlig da den Sum, som den ærede Ordfører betegnede som Udtryk for de ekstraordinære Udgifter, noget over 500,000 Kr., forholdsvis er temmelig lille i Aar. Jeg mente derfor, at man vilde være gaaet ind paa disse 82,000 Kr. Det dreier sig jo om en fast Bolig for den kommanderende General i Aarhus, og det ærede Thing vil dog erindre, at de øverste Funktionærer i de forskellige Brancher have fast Bolig. Amtmændene have fast Bolig, Viskopperne have fast Bolig, og den kommanderende General i Aarhus, der har under sin Kommando ikke blot hele Sjælland, men ogsaa Jyen, forekommer mig ogsaa at have Krav paa at faae en saadan Bolig, for at han ikke som ny Mand derovre skal have ondt ved at faae en Bolig. Det har nemlig været Tilfældet, naar vi i de senere Aar have skiftet Person i Generalkommandoen derovre, at han har havt Vanskelighed ved at finde en passende Bolig. Vi have to kommanderende Generaler her i Landet, hvoraf den ene er i Kjøbenhavn, og han har fast Bopæl i Kaffellet. Det er noget Tilsvarende, man ønsker i Aarhus. Det forekommer mig, at betragter man den Sum, man aarlig giver ham i Husleiegodtgjørelse til Bolig og Kontor for ham selv, Staben og Generalkommando-Intendanturen, til Staldrum for Hestene o. s. v., vil Renten af den Sum, man her ønsker at anvende,